

Algemene Beschouwingen CDA

Voorzitter,

De aanbiedingsbrief opent met de zin 'Het opstellen van een sluitende begroting is in crisistijd geen sinecure!' Dat is een feit dat we van harte ondersteunen. Onzekerheden over de herverdeling van het gemeentefonds, tekorten in het Sociale Domein en de coronacrisis, maken het opstellen van een begroting niet makkelijk, maar het is gelukt.

De vermogenspositie van De Wolden is nog goed, maar de financiële kengetallen laten wel een neergaande lijn zien. De omvang van de Algemene Reserve neemt flink af en gaat van 31 naar 19,5 miljoen. De afname komt onder andere doordat negatieve resultaten van 2019 en 20 ten laste komen aan de reserve. Maar ook een deel van het tekort in het Sociaal Domein wordt hieruit gedekt. Al met al een zorgelijke situatie, die niet ongelimiteerd kan doorgaan. Ombuigingen zijn daarom noodzakelijk om de lasten meer in evenwicht te brengen met de baten en dat geldt vooral voor het Sociale Domein. Het CDA zegt: Wacht daar niet te lang mee, doorloop wel een zorgvuldig proces, maar houdt de vaart erin.

Gemeentefonds

Het gemeentefonds is voor de gemeente de belangrijkste bron van inkomsten. Het CDA vindt, dat de nijpende financiële situatie bij het Rijk onder de aandacht gebracht moet worden.

Door de invoering van het abonnementstarief voor de WMO zien we de uitgaven stijgen door een toenemende vraag. Een deel van de inkomsten valt weg, omdat gebruikers slechts een gering bedrag betalen, dat niet meer inkomensafhankelijk is. Meer uitgaven, minder inkomsten en dat wordt niet gecompenseerd door het Rijk. De uitgaven voor de jeugdhulp zien we stijgen, evenals de bijdragen aan verbonden partijen, zoals de GGD, de Veiligheidsregio en RUD. Heel vaak komt dit door cao-afspraken, maar wordt dit volledig gecompenseerd door het rijk?

Het budget voor het gemeentefonds zou hoger moeten zijn. De koek moet groter!

Daarnaast hangt ook de herverdeling van het gemeentefonds ons nog boven het hoofd. De verdeling van de koek. De verwachting is dat die negatief uitpakt voor grote plattelandsgemeenten, zoals De Wolden. Wat heeft het college tot nu toe gedaan om de problemen bij het rijk onder de aandacht te brengen? En wat is nu de stand van zaken? Er zijn signalen die erop wijzen dat het herverdeeffect mee lijkt te vallen. Kan de wethouder daar wat meer duidelijkheid over geven? Welke acties neemt het college nog richting het rijk?

Corona

Voorzitter

De VNG heeft met het kabinet de afspraak gemaakt om gemeenten te compenseren voor de extra kosten die de coronacrisis met zich meebrengt. Voorop staat daarbij dat gemeenten er niet slechter voor mogen komen te staan dan nu al het geval is. Het lijkt onze fractie een goed plan om in de verantwoording van zowel dit jaar als die van volgend jaar, de extra lasten, maar ook de extra baten duidelijk te specificeren. En dan bedoelen we een specificatie in de jaarstukken van de extra lasten en baten als gevolg van de Coronacrisis. Kunt u ons dat toezeggen college?

In de afgelopen maanden zien we dat er in het kader van de coronacrisis het college allerlei afspraken maakt met verenigingen en organisaties. En dat betreft dan vooral financiële afspraken zoals het kwijtschelden van huur of uitstellen van betalingen. Kan het college ons informeren welke afspraken er gemaakt zijn en kan het college ons vertellen wanneer de raad weer aan zet is?

Als gevolg van de coronacrisis draaien veel dorpshuizen een lagere omzet dan normaal. De vaste lasten blijven echter doorlopen. Het is voor besturen, bestaande uit vrijwilligers, een steeds grotere uitdaging om hun accommodatie draaiende te houden.

De gemeente ontvangt extra middelen om de extra uitgaven of inkomstenderving voor de dorpshuizen te compenseren. Maar zijn deze extra middelen voldoende om tekorten te dekken?

Algemene Beschouwingen CDA

Het CDA vindt het belangrijk dat dorpen leefbaar blijven. Het behoud van de dorpshuizen en hun activiteiten is daar een belangrijke factor in. Wij vragen het college om actief in gesprek te gaan met besturen van dorpshuizen en samen met hen de financiële schade te inventariseren en deze af te zetten tegen de vergoedingen, die van het rijk worden ontvangen. En vervolgens de inventarisatie te delen met de raad en kenbaar te maken bij de BOKD.

We dienen hiervoor een motie in.

Regierol

Vorig jaar begon de aanbiedingsbrief met de zin 'Ambities waarmaken maar wel met aandacht voor financiële ontwikkelingen'.

Het CDA heeft het afgelopen jaar niet **genoeg** van deze ambitie gemerkt. Vorig jaar waren de problemen in het Sociaal Domein al bekend en dit jaar praten we opnieuw over de problemen, terwijl er nog weinig actie is ingezet. De tekorten zijn het afgelopen jaar alleen nog maar groter geworden in plaats van kleiner. De analyse van het Sociaal Domein zouden we samen als raad en college oppakken, maar daar is weinig van terecht gekomen. Eerst was het januari, toen werd het juni bij de kadernota en vervolgens zien we pas bij september een startnotitie verschijnen over de insteek van het proces. Op zich fijn dat er nog een startnotitie komt, maar het voelt alsof het college de regie op het proces wat verloren heeft.

En dat zien we ook bij andere onderwerpen terug. Een ander voorbeeld is het bermbeheer. Ook hier wordt diverse keren toegezegd dat de bermnota of de evaluatie van het bomkapbeleid eraan komt, maar dat wordt niet waargemaakt. De stip op de horizon, waar wil je naar toe, wanneer wil je waar zijn, die ontbreekt. En dan zie je dat de tijd voortschrijdt, iedereen doet zijn/ haar best, maar de regie/ de aansturing vanuit het college ontbreekt. Zo zijn er ook nog wel enkele voorbeelden te bedenken. Bijvoorbeeld het fietspad Linde, de toekomstvisie/omgevingsvisie en de vitale vakantieparken

Bij vitale vakantieparken waren we in het verleden de eerste gemeente die hiermee aan de slag ging. Inmiddels zijn we de leidersrol op dit dossier kwijt. In september had de gemeente Aa en Hunze de primeur om een recreatiepark om te zetten naar een woonbestemming. Wanneer komt in De Wolden actie op dit dossier? Het CDA zegt: college heb ambitie, toon lef en houd de regierol vast.
Woonbestemming voor recreatiepark 'Holle Drift' Schipborg – 18 recreatiewoningen

Voorzitter

We zien dat de financiële positie van de gemeente verslechtert. Daarom vinden we het nu geen goed idee om met veel voorstellen te komen, die extra investeringen of ruimte in de begroting vragen. Maar uiteraard hebben we nog wel wensen.

1. Huisvesting jongeren, starters, senioren, alleenstaanden -- Tiny houses.

Eén van die wensen is om te bouwen voor kleine huishoudens. We denken met name aan de jongeren, starters, en senioren. In onze gemeente zijn er bijna geen huizen te koop beneden de 180.000 euro. En duurdere huizen zijn vaak niet betaalbaar voor de mensen, die bijvoorbeeld net een inkomen boven de sociale huurgrens hebben. Maar ook huurwoningen zijn voor deze groep niet binnen bereik. Het aanbod is gering en daarnaast zijn de particuliere huurprijzen dermate hoog dat dit niet binnen het budget valt. Wij vragen aandacht voor het tekort aan huur/ maar ook koophuizen voor deze doelgroep. Daarnaast is er ook een groep mensen, die duurzaam en dicht bij de natuur willen leven, met zo min mogelijk spullen. De hoofdreden voor klein wonen is financiële vrijheid en zo duurzaam mogelijk leven. De locatie is minder van belang.

Zijn er locaties in onze gemeente waar bijvoorbeeld tiny houses, duurzame kleine woningen, gerealiseerd kunnen worden? Heeft de gemeentegronden in bezit, die eventueel geschikt zijn voor het plaatsen van tiny houses? Wij denken dan bijvoorbeeld aan de oude korfbalvelden in Zuidwolde, de nog te verkopen kavel in Fort of nog niet verkochte kavels op industrieterreinen. We dienen een motie in, waarin we het college vragen om te inventariseren, welke gemeentelijke gronden in de

Algemene Beschouwingen CDA

toekomst geschikt zijn voor het plaatsen van tiny houses. En we vragen het college om met een voorstel van locaties naar de raad te komen en beleid hiervoor te maken.

2. Voet/Fietspad Spiekampenweg.

Een andere wens, die bij ons leeft, is een voet- of fietspad langs de Spiekampenweg en dan speciaal het gedeelte vanaf de gemeentegrens met Hoogeveen tot aan de Lubbingeweg. De pas geopende recreatieplas Nijstad heeft een aanzuigende werking op fietsverkeer en het weggedeelte behoort ook tot een geliefd hardloopronkje ter voorbereiding op de cascaderun. In het verleden hebben we al eerder gepleit voor een vrij liggend voet- of fietspad. Het huidige fietsplan wordt pas in 2024 geactualiseerd. Het CDA vindt het niet verstandig om nog zo lang te wachten om de mogelijkheden te onderzoeken. Hoe ziet het college dit? Is een mogelijk voet/fietspad een onderwerp van gesprek met de buurgemeente Hoogeveen?

3. De Wolden Waardebon

Bij de kadernota hebben we aandacht gevraagd voor een De Wolden Waardebon, dit naar aanleiding van herwaardering van het mantelzorgcompliment.

Het afgelopen jaar hebben we gezien dat Welzijn De Wolden samen met de gemeente een cadeaubon van bol.com weggaf als waardering voor de inzet van jonge mantelzorgers.

Het CDA vindt dat, wanneer er een cadeaubon wordt uitgereikt, deze van eigen ondernemers moet zijn. Te besteden bij een winkel in De Wolden naar keuze. Een De Wolden Waardebon.

Zo kun je als gemeente de eigen lokale ondernemers steunen. Zeker in deze tijden van corona geen overbodige luxe.

We dienen hiervoor een motie in.

4. Alcohol en Drugs.

Het afgelopen jaar zijn in onze gemeente een aantal druglaboratoria gevonden. Het CDA maakt zich al langere tijd zorgen over het toenemende drugs- en alcoholgebruik bij de jongeren. Maar er is ook een hoger alcoholgebruik onder volwassenen. We vragen aandacht hiervoor.

Een aantal jaren geleden heeft het CDA met enkele partijen meegedaan aan de actie IK PAS.

Gedurende de maand januari of gedurende de 40 dagentijd spreek je af dat je geen alcohol drinkt.

Wij zouden het mooi vinden wanneer De Wolden in 2021 als gemeente hieraan mee zou doen. Wat

is er mooier wanneer ook de ambtelijke organisatie zich hierbij aansluit. Verschillende gemeenten

hebben in het verleden al via een dergelijke actie aandacht voor het alcoholgebruik gevraagd. Zou

het college een dergelijke actie willen ondersteunen en zou het college dit onder de aandacht van de ambtelijke organisatie willen brengen?

Voorzitter en dan nu nog enkele opmerkingen over de begroting:

Sociaal Domein

Over de ombuigingen in het sociale domein wil ik niet te veel zeggen. Dit komt op een later moment terug. Het enigste wat ik hierover zeg is 'betrek de adviesraad Sociaal Domein en de Cliëntenraden erbij'. Het CDA vindt dat er niemand tussen wal en schip mag vallen. Iedereen telt mee en doet ertoe. Zorg daarom voor voldoende middelen en regelingen voor de minima en zeker voor gezinnen met kinderen.

Meer/minderkosten

Elk jaar zien we in de begroting speerpunten voor extra inzet of formatie. Het is niet altijd duidelijk wat het uiteindelijk oplevert.

Het afgelopen jaar zien we inzet van een extra dorpencoördinator en extra formatie voor recreatie

en toerisme. Het CDA wil meer inzicht in het effect van dergelijke investeringen. Was de inzet zinvol

en wat is er bereikt? Nog een ander voorbeeld: De afgelopen jaren is geïnvesteerd in de Praktijk

Ondersteuner Huisarts. Toch zien we dat het budget voor jeugdhulp met 7 ton toeneemt. Wat is het

effect van het POH-er? Heeft de inzet hiervan voorkomen dat we over een miljoen schieten? Het CDA

Algemene Beschouwingen CDA

wil meer inzicht, want dan kun je ook beslissen of doorgaan verstandig is. Graag horen we van het college hoe zij dit zien?

Aansluiting P10.

Het CDA vindt het fijn dat De Wolden zich aansluit bij de P10. De grote plattelandsgemeenten hebben veel dezelfde ambities en uitdagingen. En wellicht kan deze organisatie ook iets betekenen voor de lobby richting Den Haag voor meer geld.

Gedempte Wijde Wijk

De aanwonenden van de Gedempte Wijde Wijk in Kerkenveld hebben hun zorgen over de weg kenbaar gemaakt aan de raad. De investering staat gepland voor 2022. Van aanwonenden horen we dat er veel te hard op de weg wordt gereden en dat fietsers en voetgangers zich niet veilig voelen op de weg. En dat heeft het CDA zelf ook ervaren, toen we ter plekke gingen kijken. Wat zou het mooi zijn, wanneer de aanwonenden bij de reconstructie van de weg betrokken worden, zodanig dat ook de huidige problemen van een te hoge snelheid en onveiligheid worden meegenomen. Het komende jaar zou daar voldoende tijd voor geven. Is het college bereid om in gesprek te gaan met de aanwonenden, en hen mee te laten denken over de reconstructie en inrichting van de weg?

Afsluiting

Voorzitter

Afsluitend kunnen we concluderen dat de gemeente nog financieel gezond is, maar dat er een neergaande financiële lijn zichtbaar is. Het CDA wil graag inzicht in de financiële gevolgen van de coronacrisis en een inventarisatie hoe dit bij de dorpshuizen uitpakt. Daarnaast hebben we nog een wensenlijstje zoals het onderzoeken van mogelijke locaties voor tiny houses en het introduceren van een De Wolden Waardebon

DANK U WEL

Karin Brouwer

Fractievoorzitter CDA De Wolden